ÚLOHY 1–5 SE VZTAHUJÍ K VIDEOUKÁZCE Č. 1:

1. Označte půdorys pokoje, který je popisován ve videoukázce.

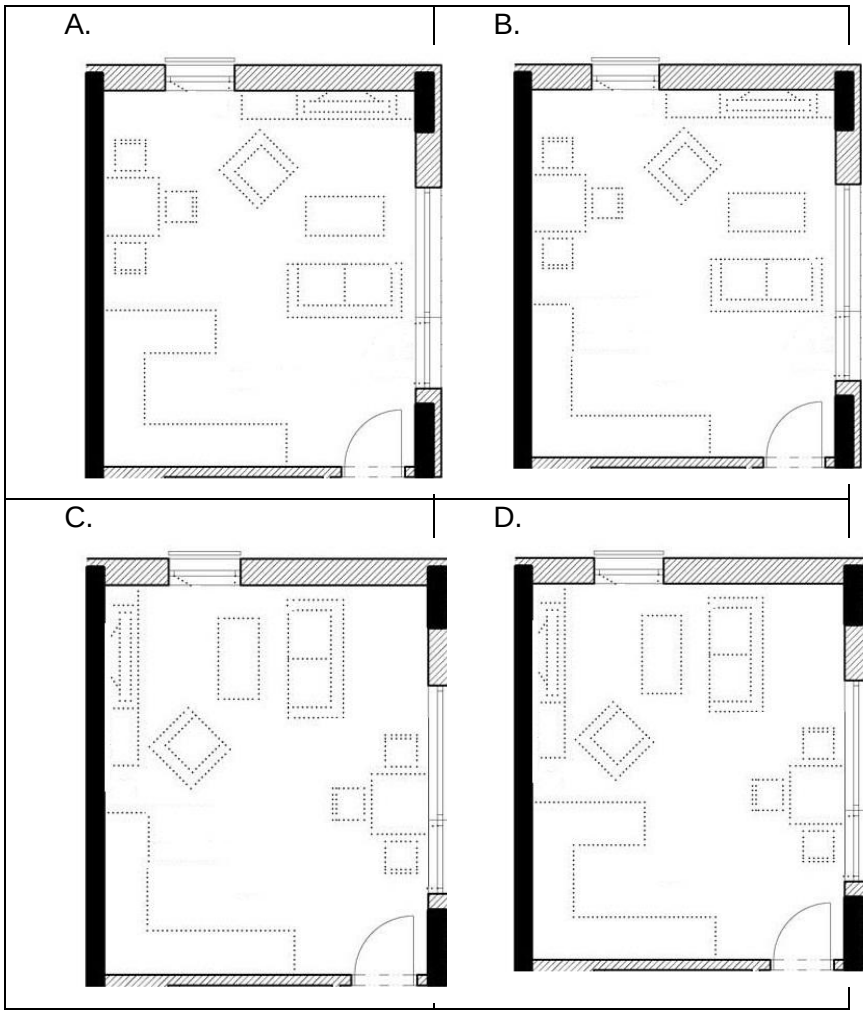

2. Označte větu, která nejpřesněji odpovídá textu v českém znakovém jazyce.

A. Premiér Pavel Starý (TOP 09) měl schůzku s ministrem financí Karlem Novým (ODS).
B. Premiér Karel Starý (TOP 09) měl schůzku s ministrem zdravotnictví Pavlem Novým (ODS).
C. Premiér Karel Nový (ODS) měl schůzku s ministrem zdravotnictví Pavlem Starým (TOP 09).
D. Premiér Pavel Nový (ODS) měl schůzku s ministrem financí Karlem Starým (TOP 09).

3. Označte řádek, na kterém je uvedeno, co řekla mluvčí o českých filmech.

A. Při sledování českých filmů vždycky usínám.
B. České filmy mě vůbec nebaví.
C. Dneska už jsem jeden český film viděla, než jsem si šla po poledni lehnout.
D. Když se teď budu dívat na český film, určitě usnu.

4. Označte řádek, na kterém je uveden název filmu, který mluvčí už viděla.

A. Prsten
B. Pán prstenů
C. Pán prstenů II
D. Nový prsten II

5. Označte řádek, na němž je uveden klub, kterému mluvčí fandí.

A. fotbalový klub Slavia
B. hokejový klub Slavia
C. fotbalový klub Sparta
D. hokejový klub Sparta

NA ZÁKLADĚ VIDEOUKÁZKY Č. 2 ODPOVĚZTE NA OTÁZKY 6–8.

6. Kolikrát dokáže ježík zvětšit svůj objem napumpováním vody?

A. Zvětší svůj objem na 1,5násobek.
B. Zvětší svůj objem na 2násobek.
C. Zvětší svůj objem na 2,5násobek.
D. Zvětší svůj objem na 3násobek.

7. Mohou velké ryby lovit ježíka?

A. Ne.
B. Ano.
C. Ano, ale pouze ježíka hnědého.
D. Ano, ale nikoli ježíka hnědého.

8. Kolik druhů ježíků existuje?

A. 6
B. 14
C. 19
D. 60

ÚLOHY 9–12 SE VZTAHUJÍ K VIDEOUKÁZCE Č. 3:

9. Označte řádek, na kterém je uveden stát, o němž pojednává text v českém znakovém jazyce.

A. JAR
B. Alžírsko
C. Etiopie
D. Keňa

10. Doplňte následující větu:

78 % obyvatel africké země popisované ve videoukázce č. 3...

A. ... žije pod hranicí chudoby.
B. ... je gramotných.
C. ... má zkušenost s prostitucí.
D. ... je mladistvých.

11. Doplňte následující větu:

V africké zemi popisované ve videoukázce č. 3 se mimo velká města...

A. ... prodává veškeré zboží za velmi slušnou cenu.
B. ... smlouvá o cenu veškerého zboží.
C. ... prodává veškeré zboží za velmi nevýhodnou cenu.
D. ... málokdy smlouvá o cenu základních potravin.

12. Co je v africké zemi popisované ve videoukázce č. 3 tvrdě trestáno?

A. homosexualita a prostituce
B. homosexualita
C. dětská prostituce a smlouvání o ceny zboží v kamenných obchodech
D. dětská práce v dolech

---

13. Označte řádek, na němž je uveden rys jazykové situace, který <u>nesouvisí</u> s diglosií.

A. stabilita
B. prestiž
C. kreolizace
D. standardizace

---

14. Označte řádek, na němž všechna česká slova patří k indexům.

A. já, včera, tady
B. mňau, bum, kikirikí
C. teplota, stopa, kašel
D. Praha, ale, nevím

---

15. Označte řádek, na němž je uvedeno nejvýstižnější dokončení následující věty:

Vliv generativismu se v psycholingvistice promítl...

A. ... do zdůrazňování učení v procesu osvojování a užívání jazyka.
B. ... do hypotézy o vrozených předpokladech k osvojování a užívání jazyka.
C. ... zdůrazňováním situačního kontextu v komunikačním procesu.
D. ... zaměřením pozornosti na mentální reprezentaci jazykového projevu.

---

16. Označte řádek, na němž je uveden jazykový typ svahilštiny. Při určování typu přitom vyjděte z následujících svahilských výrazů:

niliandika *(já jsem psal)* – aliendesha *(on řídil)* – nitaendesha *(já budu řídit)* –

ataandika *(on bude psát)* – tutaendesha *(my budeme řídit).*

A. aglutinační
B. flexivní
C. izolační
D. polysyntetický

---

17. Označte termín/pojem, jenž se užívá pro jazykový přenos struktury z mateřského jazyka do jazyka cizího, který je vnímán jako chyba.

A. interference
B. transfer
C. inference
D. interjazyk

---

18. Označte řádek, na kterém <u>není</u> uveden představitel strukturalistického směru.

A. Roman Jakobson
B. Ferdinand de Saussure
C. Noam Chomsky
D. Louis Hjelmslev

---

19. Označte řádek, na kterém je uvedena charakteristika husté a multiplexní sociální sítě.

A. Jedinci v síti se vzájemně moc neznají, ale pokud se znají, jsou jejich vztahy pevné.
B. Téměř všichni jedinci v síti se znají a jejich vztahy se realizují ve více dimenzích.
C. Jedinci v síti mají velmi početné kontakty s jedinci z jiných sítí.
D. Většina jedinců se mezi sebou zná, ale jejich vztahy jsou velmi povrchní.

---

20. Označte řádek, na němž je správně uvedena kompetence, kterou popisuje následující charakteristika:

„Je to umění využívat jazykových i mimojazykových prostředků k náhradě ve znalosti jazykového kódu nebo k překlenutí jiných překážek, na kterých by proces komunikace mohl ztroskotat.“

(ŠÁRA, Milan a kol. *Prahová úroveň – čeština jako cizí jazyk*. Strasbourg : Council of Europe, 2001.)

A. jazyková kompetence
B. komunikační kompetence
C. sociokulturní kompetence
D. strategická kompetence

---

21. Označte vlastnost, která <u>nepatří</u> mezi základní rysy přirozených jazyků.

A. anizotropie jednotek
B. produktivnost
C. perfektivnost
D. systémovost

---

22. Označte řádek, na němž je uvedeno obsahově nejúplnější dokončení věty:

Psycholingvistika je věda zkoumající...

A. ... význam biologických a psychologických faktorů ve vývoji jedince.
B. ... vliv poškození mozku na rozvoj řeči.
C. ... vývoj dětské řeči, a to pomocí empirických metod.
D. ... vztah jazykových projevů a psychických procesů.

---

23. Označte řádek, na kterém je uveden název <u>neexistujícího</u> periodika.

A. Sign Language Studies
B. American Annals of the Deaf
C. Journal of Deaf Studies and Deaf Education
D. American Studies in the Deaf and Sign Languages

---

24. Označte řádek, na němž je uveden vztah, ve kterém jsou manuální složky znaků českého znakového jazyka *EVA – STŘEDA – KNEDLÍK.*

A. homonymie
B. polysémie
C. opozitnost
D. synekdochičnost

---

25. Označte řádek, na němž je uvedeno jméno současného prezidenta *Světové federace Neslyšících* (*World Federation of the Deaf, WDF*).

A. Markku Jokinen
B. Ádám Kósa
C. Colin Allen
D. Mark Wheatley

---

26. Označte řádek, na kterém je uvedeno <u>nepravdivé</u> tvrzení.

A. V českém znakovém jazyce existuje více osobních zájmen než v češtině; v češtině existuje zvratné zájmeno.

B. Osobní zájmena patří mezi prostředky personální deixe.

C. V českém znakovém jazyce i v češtině existují zájmena, která mohou vyjadřovat dvojí typ plurálu – plurál inkluzívní a exkluzívní.

D. Na rozdíl od češtiny český znakový jazyk nerozlišuje u zájmena 3. osoby rod; v češtině patří některá osobní zájmena mezi zájmena bezrodá.

---

27. Označte notační zápis, který patří ke znaku na fotografii.

A.
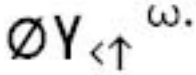

B.
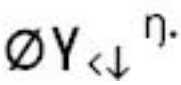

C.
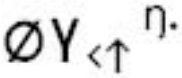

D.
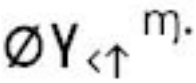

---

28. Označte řádek, který obsahuje pravdivou odpověď na otázku: Kolik zástupců českých a moravských ústavů pro hluchoněmé se zúčastnilo Milánského kongresu v roce 1880?

A. 0 – 5
B. 6 – 10
C. 11 – 15
D. 16 – 20

---

29. Označte řádek, na kterém je uvedeno <u>nepravdivé</u> tvrzení.

A. Domov mládeže a internát jsou podle vyhlášky MŠMT č. 108/2005 Sb. dvě různá označení pro jednu a tutéž instituci.

B. Raná péče je terénní sociální služba, která je případně doplněna ambulantní službou.

C. Třída, oddělení a studijní skupina zřízená pro žáky s těžkým zdravotním postižením má 4 – 6 žáků.

D. Ve třídách a studijních skupinách zřízených pro žáky s těžkým zdravotním postižením mohou zabezpečovat výchovně vzdělávací činnost souběžně 3 pedagogičtí pracovníci, z nichž alespoň 1 je asistent pedagoga.

---

30. Označte termín, který označuje *nepřátelské postoje a chování k neslyšícím lidem.*

A. audismus
B. non-hearingismus
C. surdoismus
D. deafismus

---

31. Označte řádek, na němž je uvedeno pravdivé znění *tzv. podmínky dominance.*

A. Pokud jsou ruce ve dvouručních znacích v různém tvaru, pak je jedna ruka pasivní a druhá ruka artikuluje pohyb. Ruka pasivní bývá v jednom z několika málo tvarů ruky (v tzv. tvarech nepříznakových).

B. Pokud jsou ruce ve dvouručních znacích v různém tvaru, pak je jedna ruka pasivní a druhá ruka artikuluje pohyb. Obě dvě ruce bývají v jednom z několika málo tvarů ruky (v tzv. tvarech nepříznakových).

C. Pokud jsou ruce ve dvouručních znacích v různém tvaru, pak je jedna ruka pasivní a druhá ruka artikuluje pohyb. Obě dvě ruce bývají v jednom z několika málo tvarů ruky (v tzv. tvarech příznakových).

D. Pokud se jedná o dvouruční znak s alternativním pohybem, na počátku artikulace se blíže k hlavě nachází ruka dominantní – u praváků pravá, u leváků levá.

---

32. Označte řádek, na němž jsou uvedeny jazykové jednotky, které se ve znakových jazycích objevují výhradně jako prostředky kontaktu s jazyky mluvenými.

A. lexémy vzniklé derivací
B. kompozita
C. iniciálové zkratky
D. přejímky

VÝCHOZÍ TEXT K ÚLOHÁM 33–40

Převzato z Locker McKee, R.; McKee, D. (2000): Name Signs and Identity in New Zealand Sign Language. In: Metzger, M. (ed.), Bilingualism and Identity in Deaf Communities*. Washington, D.C.: Gallaudet University.*

What are name signs?

Name signs are a distinct category of signs in New Zealand Sign Language (NZSL), which are created as personal names for referring to others, usually members of a signing community. Name signs seem to develop wherever a group of Deaf people have extended contact with each other and use sign language as their vernacular language. They are created for individuals within each generation or social grouping of Deaf people. Most typically, name signs originate in deaf school settings where Deaf children form an autonomous social world beyond the gaze of teachers, which is governed by children's social norms and differentiated from the "authorities" by the use of sign language and a shared sense of Deaf identity. Like the nickname systems of non-Deaf school children (Morgan, O'Neill, and Harre 1979, 2), the name signs invented by NZ Deaf children for each other appear to be little affected by either adult or hearing (non-Deaf) influences. Similarly, the name signs that Deaf adults bestow on each other later in life are determined by Deaf social norms and visual language structures rather than those of the "outside" hearing society.

Background

A brief sketch of the historical backdrop to NZSL is useful in understanding the social circumstances and linguistic resources from which name signs arise. NZSL was named as a language only in the mid-1980s, although it has been evolving toward its present form since approximately 1880, when the first school for the deaf was opened in Christchurch. NZSL was previously referred to by Deaf people simply as "sign" or "deaf sign" and was not generally viewed as a language per se, prior to research on its structure by Collins-Ahlgren (1989). Negative perceptions of Deaf people's signing were fuelled by the fact that signing was officially banned in the education of deaf children by educational policies enforced from 1880 until 1978. The first scientifically researched *Dictionary of New Zealand Sign Language*, published in 1997 (Kennedy et al.), signals a recent increase in public and academic awareness of Deaf people as a minority language community in New Zealand.

Belonging to the family of British and Australian sign languages (McKee and Kennedy 2000), NZSL is a young language that flourished underground in deaf educational settings (particularly residential) from 1880 onward and also in the adult Deaf community that grew from school networks. It is presumed that in the 1800s a small number of Deaf children with Deaf parents who signed a variety of British Sign Language (BSL), along with Deaf children who had been partly schooled in Britain or Australia using BSL and occasional Deaf adults employed as domestic help at the deaf schools acted as agents of language transmission in the early creolization of NZSL among school children. Because the vast majority of Deaf children enter school without exposure to sign language and generally cannot access adult language models within the school, NZSL is at least in part re-created by each successive generation of children.

33. Označte řádek, na kterém je tvrzení, které <u>nevyplývá</u> z textu.

A. Existuje alespoň jeden slovník novozélandského znakového jazyka.

B. Novozélandský znakový jazyk se jako „jazyk“ označuje již téměř třicet let.

C. Znaky pro jména osob, které si vymýšlejí novozélandské neslyšící děti, jsou silně ovlivněny slyšícími.

D. Znakování bylo ve vzdělávání na Novém Zélandu po většinu 20. století zakázáno.

34. Označte řádek, na kterém je tvrzení, které <u>nevyplývá</u> z textu.

A. První škola pro neslyšící na Novém Zélandu byla otevřena již v poslední třetině 19. století.

B. Velká většina neslyšících dětí na Novém Zélandu není před nástupem do školy vystavena znakovému jazyku.

C. Veřejnost na Novém Zélandu se v poslední době více zajímá o neslyšící jako menšinové řečové společenství.

D. Na šíření novozélandského znakového jazyka měli vliv pouze neslyšící rodiče, kteří ovládali britský znakový jazyk.

35. Označte řádek, na kterém je tvrzení, které vyplývá z textu.

A. Znaky pro osobní jména jsou specifickou kategorií znaků v novozélandském znakovém jazyce.

B. Znaky pro osobní jména se nejčastěji vytvářejí v rodinném prostředí.

C. Výzkumem znaků pro jména osob se zabývala M. Collinsová-Ahlgrenová.

D. Britský a australský znakový jazyk jsou typologicky odlišné od novozélandského znakového jazyka.

36. Označte řádek, na kterém je tvrzení, které vyplývá z textu.

A. V roce 1978 došlo k zákazu znakování v novozélandských školách.

B. Novozélandský znakový jazyk byl neslyšícími neoficiálně užíván ve školním prostředí již v 19. století.

C. O novozélandském znakovém jazyce se až do roku 1997 tvrdilo, že je méněcenný.

D. Novozélandští neslyšící byli na rozdíl od neslyšících v jiných zemí vždy vnímáni negativně.

37. Doplňte následující větu tak, aby odpovídala výše uvedenému textu:

Každá další generace neslyšících dětí…

A. … pidžinizuje novozélandský znakový jazyk.
B. … částečně přetváří novozélandský znakový jazyk.
C. … ovládá britský znakový jazyk.
D. … si od svých rodičů osvojuje znaky pro osobní jména.

38. Doplňte následující větu tak, aby odpovídala výše uvedenému textu:

Znaky pro jména osob…

A. … jsou závislé jak na sociálních normách slyšících, tak neslyšících.
B. … spoluutvářejí vychovatelé na školách pro neslyšící.
C. … odrážejí pocit silné kulturní identity neslyšících.
D. … se rozvíjejí kdekoliv, kde je mezi neslyšícími mluvčími dlouhodobější kontakt, a typicky vznikají ve školním prostředí.

39. Doplňte následující větu tak, aby odpovídala výše uvedenému textu:

Novozélandský znakový jazyk …

A. … vznikl z evropských znakových jazyků.
B. … byl silně podporován jako vyučovací jazyk neslyšících.
C. … historicky souvisí s britským a australským znakovým jazykem.
D. … téměř zanikl z důvodu zákazu znakování ve školách.

40. Na základě textu odpovězte na otázku: Čím byly posilovány negativní názory na novozélandské neslyšící?

A. Neslyšící byli považováni za mentálně zaostalé.
B. Novozélandský znakový jazyk byl zakázán ve školách a nebyl chápán jako plnohodnotný jazyk.
C. Neexistoval dostatek slovníků novozélandského znakového jazyka.
D. Děti slyšících rodičů neuměly znakovat.